

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/116/2018
Identifikačné číslo spisu: 4017200455
Dátum vydania rozhodnutia: 18.12.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:4017200455.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: MUDr. U. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXXX/XX, R., právne zastúpenej JUDr. Gabrielou Strýčekovou, advokátkou so sídlom Gladiolová 12, Nitra, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom ul. 29. augusta č. 8 a 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 22024-5/2017-BA z 11. mája 2017, o kasačnej sťažnosti žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 29. januára 2018, č.k. 23Sa/81/2017-92, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky konanie p r e r u š u j e do rozhodnutia Veľkého senátu správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp.zn. 1Vs/3/2019 ohľadom právnej veci vedenej pod sp.zn. 9Sžsk/94/2018.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom z 29. januára 2018, č.k. 23Sa/81/2017-92, postupom podľa § 191 ods. 1 písm. c) zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zrušil rozhodnutie žalovanej č. 22024-5/2017-BA z 11. mája 2017 ako aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu Sociálnej poisťovne, pobočka Nitra č. 14819-1/2016-NR z 23. mája 2016 a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie. Predmetným rozhodnutím žalovaná ako príslušný odvolací orgán podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) odvolanie žalobkyne v celom rozsahu zamietla a potvrdila prvostupňové správne rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Nitra č. 14819-1/2016-NR z 23. mája 2016, ktorým bolo rozhodnuté, že žalobkyni ako samostatne zárobkovo činnéj osobe povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie nezaniklo 31. januára 2008.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách ustanovení § 5 písm. c), § 21 ods. 1 a 4 písm. b), § 138 ods. 10 zák. č. 461/2003 Z.z., § 10, § 68 zák. č. 578/2004 Z.z. a postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej Správnym súdnym poriadkom a dospel k záveru o dôvodnosti podanej žaloby.

3. Krajský súd poukázal na to, že z administratívneho spisu zistil, že žalobkyňa odhláškou registračným

listom fyzickej osoby z 01. februára 2008 sa odhlásila z povinného poistenia SZČO k 31. januára 2008 a Nitriansky samosprávny kraj rozhodnutím zo 17. januára 2008 zrušil dňom 31. januára 2008 povolenie žalobkyni na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v neštátnom zdravotníckom zariadení v odbore dermatovenerológia. V prejednávanej veci bolo potrebné posúdiť, či žalobkyňa mala status SZČO aj po období od 1. februára 2008, kedy už bola zamestnankyňou a konateľkou spoločnosti MUDr. Zuzana Stehlová s.r.o., pričom úlohou správnych orgánov bolo vyriešenie tejto právnej otázky týkajúcej sa výkladu § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z., teda či žalobkyňa vykonávala v čase od 1. februára 2008 činnosť SZČO. Podľa názoru krajského súdu riešenie tejto otázky správne orgány nevenovali dostatočne dôslednú pozornosť a žalovaná ako odvolací orgán aj napriek skutočnostiam, ktoré žalobkyňa v odvolaní namietala nezaoberala sa podstatnou námietkou, a to, že 1. februára 2008 podala odhlášku do Sociálnej poisťovne, pobočky Nitra, že nebude vykonávať činnosť ako SZČO od 31. januára 2008. Túto skutočnosť bolo potrebné dôkladne zisťovať, a to predtým, ako žalovaná ako odvolací orgán dospela k záveru, že poistenie žalobkyne nezaniklo k 31. januáru 2008, poukazom na to, že žalobkyňa mala za rok 2006 a 2007 vyšší príjem ako umožňoval osobitný predpis, čo je 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 10. Pokiaľ by sa správne orgány zaoberali existenciou žalobkyne ako SZČO a posudzovali jej príjem po roku 2007, 2008 na základe akého výkonu práce tento príjem dosiahla, bolo by možné posúdiť správne aj otázku výkladu § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z. K zániku poistenia podľa § 21 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. u SZČO dochádza len v prípade, ak by status SZČO bol zachovaný, čo ale nie je v prejednanom prípade, pretože žalobkyňa už v čase od 01. februára 2008 nevykonávala činnosť SZČO, keď na vykonávanie tejto činnosti sa vyžaduje povolenie Nitrianskeho samosprávneho kraja, pričom z vykonaného dokazovania bezpochyby vyplýva, že takéto oprávnenie na výkon samostatne zárobkovo činnnej osoby žalobkyňa v čase od 1. februára 2008 ako SZČO nemala a bola v pracovnom pomere v spoločnosti MUDr. Zuzana Stehlová s.r.o., ktorá mala vydané rozhodnutie Nitrianskeho samosprávneho kraja z 2. novembra 2007 o povolení žalobkyne ako štatutárnej konateľky s.r.o. vykonávať odborného zástupcu pre špecializovaný odbor dermatovenerológie. Krajský súd ďalej poukázal na to, že pre zánik sociálneho poistenia v zmysle § 21 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z., je relevantný zánik statusu SZČO a na príjem sa neprihliada. V takomto prípade poistenie zaniká dňom právnych skutočností vymenovaných v § 21 ods. 4, v danom prípade v zmysle § 21 ods. 4 písm. b) zák. č. 461/2003 Z.z. dňom zániku oprávnenia k 31. júlu 2006.

4. Proti rozsudku krajského súdu podala kasačnú sťažnosť žalovaná z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP a navrhla rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Podľa jej názoru krajský súd vec nesprávne právne posúdil.

5. Právne posúdenie relevantné pre rozhodnutie danej veci riešil Veľký senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „veľký senát“) v uznesení z 30. apríla 2019, sp.zn. 1Vs/1/2019. V uvedenom uznesení Veľký senát odpovedal na nastolené otázky nasledovne cit.: „(...)

Odpoveď na 1. otázku - Podľa § 10 ods. 2 zákona č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti zdravotníckych pracovníkoch stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov samostatná zdravotnícka prax je poskytovanie zdravotnej starostlivosti v zdravotníckom zariadení, ktoré prevádzkuje iný poskytovateľ na základe povolenia alebo na inom mieste ako zdravotníckom zariadení, a preto licencia L1A nemá charakter oprávnenia na výkon činnosti predpokladaného v § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, keď sama o sebe nezakladá jej držiteľovi aj možnosť vykonávať licencovanú činnosť, ktorú môže vykonávať až na základe dohody /zmluvy/ s iným poskytovateľom.

Pojem samostatná zdravotnícka prax v zmysle § 10 ods. 1 zákona č. 578/2004 Z.z. vykonávaná na základe licencie L1A nie je možné bez ďalšieho stotožniť s pojmom samostatná zárobková činnosť v zmysle § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z.z. a pojem licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe s pojmom oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu pre účely sociálneho poistenia. Odpoveď na 2. otázku - Povinnosťou Sociálnej poisťovne pri rozhodovaní o vzniku alebo zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia poistenca - lekára, v zmysle § 178 ods. 1 písm. a) bod prvý v spojení s § 21 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov je posudzovať príjmy poistenca - lekára osobitne vo vzťahu k licencií L1A a

skúmať, či všetky príjmy vykázané v jeho daňovom priznaní v príslušnom zdaňovacom období sú aj príjmami lekára považovaného za samostatne zárobkovo činnú osobu (SZČO) v zmysle § 5 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z.z.

Odpoveď na 3. otázku - Konanie podľa § 178 ods. 1 písm. a) bod prvý zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov začaté z podnetu organizačnej zložky Sociálnej poisťovne v zmysle § 184 ods. 8 v spojení s § 185 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. nezbavuje Sociálnu poisťovňu povinnosti zabezpečiť účastníkovi konania ochranu jeho oprávnení, ktoré sú konkretizáciou základného práva na inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, prípadne i základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a ktoré mu priznávajú aj medzinárodné zmluvy, ktorými je Slovenská republika viazaná v zmysle čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky.“

6. Senát „9S“ Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa so závermi vyjadrenými v rozhodnutí Veľkého senátu (1Vs/1/2019) nestotožnil a v právnej veci vedenej pod sp.zn. 9Sžsk/94/2018 (týkajúcej sa rovnakej problematiky), sa chce od záverov prijatých Veľkým senátom odchýliť, v dôsledku čoho 24. septembra 2019 uznesením z 23. septembra 2019, sp.zn. 9Sžsk/94/2018, postúpil túto právnu vec na prejednanie a rozhodnutie Veľkému senátu správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky podľa § 466 ods. 3 SSP.

7. Podľa § 100 ods. 2 písm. a) SSP, ak správny súd neurobí iné vhodné opatrenie, môže konanie uznesením prerušiť, ak prebieha súdne konanie alebo administratívne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam na rozhodnutie správneho súdu, alebo ak správny súd dal na takéto konanie podnet.

8. Nakoľko právna vec vedená pod sp. zn. 9Sžsk/94/2018 bola postúpená Veľkému senátu správneho kolégia tunajšieho súdu, pričom sa jedná o obdobnú právnu vec s právnou problematikou totožnou ako je vec žalobkyne (vedená pod sp.zn. 7Sžsk/116/2018) predložená tunajšiemu súdu na rozhodnutie o kasačnej sťažnosti žalovanej, najvyšší súd postupom podľa § 100 ods. 2 písm. a) SSP konanie v predmetnej veci prerušil z dôvodu, že na tunajšom súde prebieha konanie, v ktorom sa riešia otázky, ktoré môžu mať význam pre rozhodnutie kasačného súdu v právnej veci žalovanej.

9. Ak je konanie prerušené, nevykonávajú sa procesné úkony a neplynú lehoty podľa tohto zákona. Len čo odpadne prekážka, pre ktorú sa konanie prerušilo, alebo uplynul čas, na ktorý sa konanie prerušilo, predseda senátu aj bez návrhu uznesením rozhodne o pokračovaní v konaní. Ak sa v konaní pokračuje, začínajú lehoty plynúť znova (§ 100 ods. 3 SSP).

10. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok n i e j e prípustný.